

Ἡ Ἰσαβέλλα, μετὰ τρεμούσης χειρὸς ἤνοιξε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνέγνωσεν

« Ἀγαπητέ μοι φίλε !

« Χάριν τοῦ Πάτερ Φερνάνδου, σοὶ γράφω τὰς λέξεις ταύτας πρὶν μεταβῶ εἰς τὸ φρούριον, ὅπως παρυσιασθῶ ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς ἐξετάσεως. Ἐμμανουήλ, φίλε μου, τὸ κακὸν τοῦτο δὲν ἐπῆλθεν ἐπ' ἐμὲ αἰφνιδίως· ἀφ' οὗτου τελευταῖον σὲ εἶδον, ἐπρόσμενα αὐτὸ, διότι ἐνόησα ἀπὸ τοῦ τρόπου σου, ὅτι εἶχες σκηπὸν νὰ μὲ παραδώσῃς εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μου. Δὲν σὲ μέμφομαι, διότι ἐξέσωσα, ὅτι ἦσο σχεδὸν παράφορος ἕνεκα τῶν χρηματικῶν δυσχερειῶν σου, καὶ ὅτι ἐν στιγμῇ μανίας ἐπραξας ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἄλλως οὔτε νὰ ἐννεύσῃς ἤθελες. Γνωρίζω ὀλόκληρον τὴν ἐμπορικὴν σου πορείαν, ὡς καὶ τὸ μέγεθος τῶν ζημιῶν σου, καὶ ἐπιθυμῶ τώρα εἰς τὴν τελευταίαν ὥραν τῆς ἐλευθέρου μου ζωῆς νὰ σὲ συνδράμω καθ' ὅσον δύναμαι. Ἐξέουρεις βεβαίως, ὅτι, ἀφοῦ ἀπαξ καταδικασθῶ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, ἡ περιουσία μου θὰ μεταβῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐνῶ λοιπὸν ἤμην ἔτι ἐλεύθερος, ἔθεσα εἰς χεῖρας φίλου τινὸς ποσὸν ἱκανὸν πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν σου, μὲ ὑπόλοιπον ἱκανὸν ὅπως ἐκ νέου ἀρχίσῃς τὰς ὑποθέσεις σου, οὗτος δὲ θέλει θύσει εἰς τὰς χεῖράς σου τοῦτο, ὡς καὶ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην. Ὁ Θεὸς εἶθε νὰ σὲ εὐλογῇ, φίλε μου, καὶ νὰ σὲ ὁδηγῇ εἰς ὅλας σου τὰς ὑποθέσεις, πρὸ πάντων ὅμως, εἶθε νὰ σὲ φέρῃ εἰς τοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ ἐν μετάνοιᾳ. Ἐγὼ ὑπάγω τώρα νὰ ὑποφέρω διὰ χάριν Αὐτοῦ, Αὐτὸς δὲ θέλει μὲ ἐνδυναμώσῃ νὰ ὑποφέρω, ὅτι καὶ ἂν μὲ προσμένῃ. Τὴν Ἰσαβέλλαν ποτὲ δὲν δύναμαι νὰ λησμονήσω, ἂν καὶ ποτὲ δὲν ἐλπίζω νὰ τὴν ἐπανιδῶ τὰ πρὸς αὐτὴν αἰσθήματά μου θὰ ἦναι τὰ αὐτὰ διὰ παντός. Πρέπει νὰ φροντίζῃς δι' αὐτὴν διπλασίως τώρα, καὶ νὰ τὴν προφυλάξῃς ἀπὸ τὸ τέλος, τὸ ὁποῖον ἐπῆλθεν εἰς ἐμέ. Ἐάν ποτε συλλογισθῇς περὶ ἐμοῦ ὡς κειμένου εἰς τὰς εἰρήκας τοῦ φρουρίου, καὶ ἀπερνῶντος βαρέως τὰς ἀλίγας ἔτι ἡμέρας μου, ἢ ἐὰν ἡ μεταμέλειά ποτε σὲ καταλάβῃ δι' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπραξας, ἐνθυμοῦ, ὅτι αἱ τελευταῖαι λέξεις, τὰς ὁποίας σοὶ ἔγραψα ἦσαν λόγοι συγχωρήσεως, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐν τῇ εὐσπλαχνίᾳ αὐτοῦ ἀφῆρσε πᾶσαν πικρίαν ἀπὸ τῆς καρδίας μου.

« Κωνσταντῖνος. »

« Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας, ἀγαθοποιεῖτε τοὺς κακοποιούντάς σας, » — εἶπεν ἡ Ἰσαβέλλα ἐπιστρέφουσα τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἀδελφόν της, μετὰ τρεμούσης χειρὸς καὶ ὠχροῦ προσώπου.

« Ἀ! τί ἐπραξα ! » ἐξεφώνησεν ὁ Ἐμμανουήλ ἐν ᾄγωνίᾳ. — « Κατέστρεψα πολῦτιμον ζωὴν καὶ εὐ-

γενῇ χαρακτῆρα ! » Ἀ! τώρα πλεόν δύναμαι νὰ ὑποφέρω πᾶσαν δυστυχίαν, πᾶν βάρος, πᾶσαν ταπείνωσιν, ἐὰν μόνον ἡδυνάμην νὰ σώσω τὸν κάλλιστόν μου φίλον ! Μοὶ φαίνεται, ὅτι θὰ χάσω τὰς φρένας μου, ὅταν σκέπτομαι περὶ τῆς πράξεώς μου. Τί δύναμαι νὰ κάμω ; Πῶς θὰ κατορθώσω νὰ ἐλευθερώσω τὸν Κωνσταντῖνον ; Εἶναι πλεόν ἀργά ! Δὲν δύναμαι νὰ τὸ πιστεῦσω ! Ἀ, Ἰσαβέλλα ! θὰ χάσω τὸν νοῦν μου ! »

« Εἶναι τῷ ὄντι τρομερὸν, » ἀπεκρίθη ἡ Ἰσαβέλλα, κινοῦσα μετὰ δυσκολίας τὰ ὠχρὰ αὐτῆς χεῖλη, — « ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄνευ ἐλπίδος. Τὸν Κωνσταντῖνον δὲν δύνασαι νὰ σώσῃς ἀπὸ πρόσκαιρον θάνατον, τὸν ἑαυτὸν σου ὅμως δύνασαι νὰ σώσῃς ἀπὸ αἰώνιου. Ὑπάρχει ἔτι καιρὸς διὰ μετάνοιαν. Ἀ, Ἐμμανουήλ, ὑπάρχει ἔτι ἔλεος ! »

(ἀκολουθεῖ.)

Η ΚΑΛΙΣΤΗ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Μία ἴσως ὥρα εἶχε παρέλθει, ὅτε αἰφνης, ἤκουσεν ὁ Γεώργιος κραυγὴν τρόμου καὶ φρίκης προσερχομένην ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς λίμνης, πρὸς τὸ ὁποῖον καὶ εἶχον πορευθῇ οἱ συμμαθηταὶ τῆς Ἀμέσως ἡγήθη, καὶ ἐστάθη ἀπροαζόμενος, τῶν δὲ κραυγῶν ἐξακολουθουσῶν, ἔτρεψε πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ἤρχοντο· φθάσας δὲ ἐκεῖ, εὗρε τὸν Παῦλον καὶ δύο ἄλλους τρέχοντας ἐνθεν κακῶς ἐν μανιωδῶς, καὶ φωνάζοντας διὰ βοήθειαν.

— « Τί τρέχει ; » ἀνεφώνησεν ὁ Γεώργιος, ἀρπάζων τὸν ὠχρὸν Παῦλον ἀπὸ τοῦ βραχίονος καὶ τινάζων αὐτόν.

— « Ἀχ ! Ἀχ ! — Ὁ Ἀλέξανδρος πνίγεται ! σῶσέ τον ! σῶσέ τον ! » ἀπεκρίθη παραφρόνως οὗτος.

— « Ποῦ εἶναι ; ἐπνίγη ; »

— « Ναί, ναί. — ἐκεῖ πλησίον εἰς τὴν λέμβον. Ἀχ, σῶσέ τον ! »

Ὁ Γεώργιος χωρὶς νὰ προσμεῖνῃ δευτέραν πρόσκλησιν, ἐπέταξε τὰ ὑποδήματα καὶ τὸ ἐπανωφόρεμά τε, καὶ ἐρρίφη εἰς τὴν λίμνην· μετ' ὀλίγα δὲ ἰσχυρὰ ἄλματα ἐφθασεν εἰς τὴν λέμβον, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναθὰς, ἐβοούτιζε, καὶ ἐπειδὴ ἡ λίμνη δὲν ἦτο βαθεῖα, εὗρεν εὐκόλως τὸν Ἀλέξανδρον ἀναίσθητον εἰς τὸν βοθρὸν αὐτῆς. Ἀρπάξας αὐτὸν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἀπὸ τοῦ φορέματος, ἐκίνησε πρὸς τὰ ἐπάνω, ἐπειδὴ δὲ δὲν ἡδύνατο ν' ἀνακαυθῇ συλλαμβάνων τὴν λέμβον, διότι αὐτὴ ἦτο λεπτή, ἐκεῖνος δὲ διπλασίως βαρὺς, ἤναγκάσθη νὰ προχωρήσῃ ἀμέσως κολυμβῶν πρὸς τὴν ὄχθην. Ἐξ ἦτο μόνος, τὸ ἐπιχειρήμα θὰ ἦτο λίαν εὐκόλον δι' αὐτόν· τὸ σῶμα ὅμως τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπεδάρουνεν αὐτόν, καὶ μόλις μετὰ μεγίστης δυσκολίας ἐπροχώρει.

Αἱ κραυγαὶ τῶν συντρόφων του εἶχον ἐφελκύσει τοὺς διδασκάλους καὶ λοιποὺς μαθητὰς πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς λίμνης, οἱ πάντες δ' ἐνεθάρρουν διὰ ζητωκραυγῶν τὸν Γεώργιον· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐνόησαν, ὅτι δὲν ἤθελε δυνηθῆ πλέον νὰ ἀνθῆξῃ· τότε εἰς τῶν νεωτέρων διδασκάλων, ὅστις ἦτο ἄριστος κολυμβητής, ἐρρίφθη εἰς τὴν λίμνην πρὸς βοήθειάν του. Ἐφθάσε δὲ τὸν Γεώργιον τῶντι ἐγκαίρως, διότι οὗτος τόσον ἦτο ἀποκαμωμένος, ὥστε ὀλίγαι σιγμῆαι ἀκόμη, καὶ θὰ ἐβυθίζετο καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ φορτίου του. Ἐλαφρυνθεὶς τοῦ φορτίου του ὁ Γεώργιος κατάρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ὄχθην καὶ νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ ἀμέσως ἔπεσεν ὠχρὸς ἐπὶ τῆς γῆς, ἐρυθροῦν δὲ ρεῦμα ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στόματός του καὶ ἐχύνετο ἐπὶ τῆς ἄμμου. Πάντες περιεκύκλωσαν αὐτὸν ἔντρομοι καὶ ἀνακράζοντες, ὁ δὲ διδάσκαλός του ἐγονάτισε πλησίον αὐτοῦ, καὶ λαβὼν τὴν προσφιλεῖ ἐκείνην κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ, ἐπροσπάθησε νὰ παύσῃ τὴν αἱμορραγίαν.

«Γενναῖόν μου τέκνον» — εἶπε μετὰ συγκινήσεως, — «ἡ ζωὴ τοῦ ἀθλίου ἐκείνου δὲν εἶναι ἀξία ν' ἀνταλλαγῇ μὲ τὴν ἰδικήν σου. ὦ Θεέ, χάρισόν μας τὴν ζωὴν τοῦ προσφιλοῦς ἡμῶν παιδίου!»

Ὁ Γεώργιος ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν βλέμμα πλήρες ἀγάπης, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ὁμιλήσῃ. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ ἔφθασεν ὁ μαθητής, ὅστις εἶχε σταλῇ διὰ τὸν ἱατρὸν φέρων αὐτὸν, οὗτος δὲ ἐξετάσας τὸν Γεώργιον, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν νὰ πῇ ἅλας διαλελυμένον ἐν ὕδατι, ῥίψας συγχρόνως βλέμμα πρὸς τὸν διδάσκαλον, τὸ ὁποῖον ἐνόει, «δὲν ὑπάρχει πλέον ἐλπίς,» διέταξε δὲ νὰ τεθῇ ἐπὶ στρωμνῆς, ὅπως φερθῇ εἰς τὴν οἰκίαν. Δύο λοιπῶν ἐκ τῶν διδασκάλων ὑψώσαντες τὸν Γεώργιον τρυφερῶς ἔθεσαν ἐπὶ τῆς στρωμνῆς, μεθ' ὧν ὅμως τῆς προσοχῆς των, ἐκίνησαν αὐτὸν τόσον ὥστε καὶ πάλιν ἔρρευσεν τὸ αἷμα· ὁ δὲ Γεώργιος βύψωσε παρακλητικῶς τὴν χεῖρα, ὅπως μὴ κινηθῇ πλέον.

Αἰφνης ὁ Παῦλος, ἐξελθὼν ἐκ τοῦ μέσου τῶν τεθλιμμένων συμμαθητῶν του, ἐρρίφθη ἐπὶ τῶν γονάτων του πλησίον τῆς στρωμνῆς, καὶ ἐν φωνῇ διάκοιμένη ὑπὸ λυγμῶν ἀνέκραξεν — «ὦ Γεώργιε, Γεώργιε! Δύνασαι νὰ μὲ συγχωρήσῃς; Ἄ, πόσον σοὶ ἔπταισα! Κύριε Προκόπιε, ἀκούσατε — ὁ Γεώργιος εἶναι ἀθῶος, — δὲν ἐκλεψε τὰ ροδάκινα. Ὁ Ἀλέξανδρος τὸ ἔκαμα, καὶ ἐγὼ ὑπῆγγον μαζῇ του ἕως τὴν μάνδραν. Ἦθελε νὰ βιάσῃ καὶ τὸν Γεώργιον νὰ ὑπάγῃ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη, καὶ ὅταν σὰς ἤκουσεν ὀπίσω μας, ἀφῆκε τὸ καλάθιον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Γεωργίου, ὥστε σεῖς νὰ ὑποπτευθῆτε ἐκεῖνον. Καὶ ἐγὼ ἤμην δειλός, Ἄ, πόσον δειλός! καὶ ἀφῆκα τὸν Γεώργιον νὰ ὑποφύγῃ τὴν τιμωρίαν χωρὶς νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀλήθειαν,

διότι ἐφοβούμην τὸν Ἀλέξανδρον. Καὶ τώρα τί θὰ κάμω! θὰ ἀποθάνῃ ὁ Γεώργιος, καὶ τί θὰ γένω;» — καλύπτων δὲ τὸ πρόσωπόν του διὰ τῶν χειρῶν του ἔκλαιε πικρῶς.

Ὁ Γεώργιος ἔστρεψε πρὸς αὐτὸν βλέμμα πλήρες ἀγάπης, ἐκεῖνος δὲ ὑψώσας τὴν κεφαλὴν του ἐφιθύρισε διὰ τῶν χειλέων του, — «Μὲ συγχωρεῖς; Δύνασαι νὰ μὲ συγχωρήσῃς;» Εἰς ἀπάντησιν ὁ Γεώργιος τῷ ἐξέτεινε τὴν χεῖρά του, τὴν ὁποίαν οὗτος ἔσπριγγε καταφιλῶν.

Ὁ διδάσκαλος τότε γονατίσας πλησίον τοῦ Γεωργίου καὶ λαβὼν τὴν ἐξέραν αὐτοῦ χεῖρα ἀνέκραξε, — «Συγχώρησον καὶ ἐμὲ τέκνον μου! Καὶ ἐγὼ σοὶ ἔσφαλα! ὦ, Θεέ μου, Θεέ μου, φείσθητι τὴν ζωὴν τοῦ ἀγαπητοῦ τούτου παιδίου.»

Ὁ Γεώργιος ἔρριψεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα, τὸ ὁποῖον ἐξέφραζε τὴν χαρὰν του, ὅτι τέλος εἶχεν ἀθωωθῇ ἐνώπιον αὐτοῦ τε καὶ τῶν συμμαθητῶν του. Ἐπροσπάθησε δὲ νὰ προσφέρῃ λέξεις τινάς, ἡγωνίσθη ὅμως πολὺ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τῆς στρωμνῆς ἀποκαμωμένος. Ἀνοίξας δ' αἰφνης τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ μειδιάσας γλυκὰ πρὸς τοὺς συμμαθητάς του, ἐκύτταξε ἄνω πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

Ὁ θόρυβος καὶ οἱ πικροὶ κλαυθοὶ τῶν συμμαθητῶν του ἦσαν ἀληθῶς συγκινητικοί· ἐν τῷ μέσῳ τῶν θρηγνούντων φίλων, ἐπὶ τῆς στρωμνῆς, μετὰ τοῦ ἀγγελικοῦ ἐκείνου μειδιάματος ἐπὶ τῶν χειλέων τε, ἔκειτο τὸ θνητὸν σῶμα τοῦ τότε πλέον εὐδαίμονος Γεωργίου, ἀτάραχον καὶ ἀναίσθητον πρὸς πᾶσαν ἐνδείξιν λύπης καὶ ἀγάπης!

Ἐπὶ τέλους ὁ διδάσκαλος καταστειλάς μετὰ δυσκολίας τὴν συγκίνησίν του, εἶπε — «Τέκνα μου ὡς δεηθῶμεν,» — ἐκεῖ δὲ ἐπὶ τῆς ὄχτης τῆς ἀταράχου ἐκείνης λίμνης, εἰς τὸ γλυκὺ φῶς τῆς δύσεως, περικυκλούμενος ὑπὸ τῶν τεθλιμμένων παιδίων, ἀνέπεμψε προσευχὴν εἰς τὸν Θεόν, ὅπως οὗτος ἀγίασῃ τὸν θάνατον τοῦ ἀγνοῦ ἐκείνου παιδὸς εἰς πάντας, καὶ ὅπως, ὅταν ἡ ζωὴ αὕτη ἦθελε παρέλθει δι' ἓνα ἔκαστον ἐξ αὐτῶν, εὖρεθῶσιν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὴν εὐδαίμονα ἐκείνην κατοικίαν, ὅπου ὁ Γεώργιος εἶχε προπορευθῇ αὐτῶν.

ὑπὸ Μ. Κ.

Ποτὲ μὴ καταβάλλεσαι ἀπὸ ἐλάχιστα πράγματα. Ἐάν ἡ ἀράχνη εἰκοσάκις χαλάσῃ τὸ ἀράχνιον εἰκοσάκις θέλει τὸ ἐπισκευάσει. Ἀποφάσισε νὰ πράξῃς τι καὶ θέλεις τὸ πράξῃ. Μὴ φοβῆσαι ἐὰν ἀπαντᾷς δυσκολίας καὶ ἐμπόδια εἰς τὴν ἀπόφασίν σου· μὴ ἀθυμῇς, ἀλλ' ἔσο γενναῖος καὶ τοι τὰ πάντα σοὶ φαίνονται σκοτεινά· διότι τὰ καλὰ πάντοτε ἀποκτῶνται μὲ κόπους. Καὶ πᾶν ὅ, τι ἀποκτᾶται διὰ τοιούτου τρόπου ἐκτιμᾶται μεγάλως παρ' ἡμῶν, διότι εἶναι καρπὸς τῶν κόπων ἡμῶν.